

BEAUJEAN N.V. Zilverzand Exploitatie Heerlerheide

Zilverzand, is in feite leemarm kwartsrijk zand met een kwartsgehalte van minimaal 98 %, een zeer laag ijzer- en aluminiumgehalte en een zeer lage inhoud aan zware mineralen. Het voorkomen van wit zand op de Schrieversheide nabij Heerlen was al eeuwenlang bekend. Het komt daar plaatselijk als een Tertiair eiland aan de oppervlakte.

Aan het begin van deze eeuw had het nauwelijks economische waarde. Er werd mee geleurd langs de deuren van huizen en boerderijen waar men het kocht als strooizand voor de vloeren of als vulling voor de kwispedoor. Het werd ook wel gebruikt als strooizand in de steenvormen van de toenmalige veldovens en als stucadoorzand. Tegenwoordig vormt het zilverzand een grondstof voor hoogwaardige producten en wordt met moderne technieken in omvangrijke groeven gewonnen en geleverd aan binnen- en buitenlandse afnemers.

De oudste zilverzand-exploitant in Limburg is Beaujean N.V. Zilverzand Exploitatie in Heerlerheide. Reeds in 1914 werd door H.J. Beaujean in Heerlerheide op zeer bescheiden schaal zilverzand gewonnen. Aanleiding daartoe was het gereedkomen van de spoorweg van Heerlen naar de Mijn Oranje Nassau III. Daarvoor moest tevens een lange oprit worden aangelegd waar veel grond of zand voor nodig was. Dit was de kans voor Beaujean. Hij stelde de "Kroeselenberg" voor afgraving beschikbaar, een waardeloos terrein dat meters boven het wegniveau uitstak en bovendien op nauwelijks 1 km van het werkpunt lag. In enkele maanden werd zoveel "foemelzand" weggereden dat er een diepe berginsnijding ontstond en ... steeds witter zand ontsloten werd ! Het bedrijf kreeg de wind in de zeilen toen in 1916 de eerste Philips-glasfabrieken in Eindhoven, door de gesloten landsgrenzen verstoken bleven van het Belgische zilverzand. De kwaliteit van het Heerlerheidse zilverzand had inmiddels de aandacht getrokken en de waardering daarvoor bereikte ook Dr. Gerard Philips. Een bezoek aan de groeve Beaujean resulteerde in de uitspraak : " Beaujean, jij bent mijn man !"

Grote leveringen zilverzand gingen daarop met paard en kar naar de wagons van de Nederlandse Spoorwegen, die werden doorgestuurd naar de ON III en vandaar via Heerlen naar Eindhoven.

De groeiende buitenlandse concurrentie na de Eerste Wereldoorlog en de malaise na 1930 drukten zwaar op de zilverzandexploitatie. De verbeterde ondernemerszin en het intensief zoeken naar nieuwe afzetgebieden werden echter steeds met resultaat bekroond. Door goede en constante kwaliteit verkreeg het Heerlerheidse zilverzand vooral in Engeland bekendheid.

Gedurende de Tweede Wereldoorlog moest weer een moeilijke periode worden overbrugd, gevolgd door een hernieuwde opbloei na de bevrijding. Ondanks tegenslagen bij de aankoop van exploitatiegronden, transportproblemen en buitenlandse concurrentie slaagde men erin op de binnen- en buitenlandse markt vaste voet te houden.

Het bedrijf van de initiatiefnemer H. Beaujean is overgegaan naar zijn kinderen en hun kinderen. Elke generatie Beaujean heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van de exploitatie. Zowel door ondernemerszin, doorzetten, goed zakelijk handelen en op de kleintjes passen, als door aanpassing aan de eisen en mogelijkheden van de tijd. Door studie en wetenschappelijke ontwikkeling van zowel de winningsmethoden, kwaliteitsbeheersing en marketing.

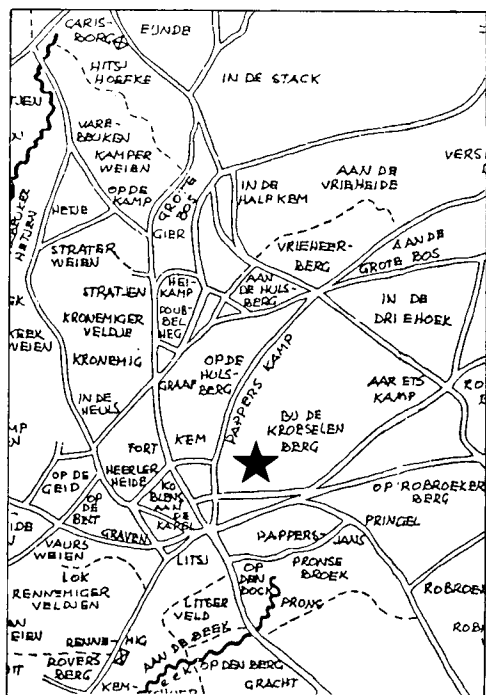

Zwak verkit zilverzand in de groeve Beaujean aan de Heerenweg, Heerlen.

De locatie van groeve Beaujean op de "Kroeseleberg" aangegeven op:

- een kaart van 1866
- veldnamenkaart ca. 1850
- huidige topogr. kaart.

Er liggen dan ook duidelijk meerdere generaties Beaujean tussen de schop, paard en kar en het huidige bedrijf met gemotoriseerde laadschoppen, onderwater-zuiginstallaties, en geautomatiseerde sorteer- was- en drooginstallaties. Het geheel continu bemonsterd voor kwaliteitsbepaling in het eigen laboratorium.

FEITEN EN CIJFERS.

Start exploitatie	in 1914
Initiatief van	H.J.Beaujean
Leiding huidige exploitatie	Drs. A.M.J. Beaujean
Ontsloten zand	Formatie van Heksenberg
	Midden Mioceen
Huidige productie	ca. 150.000 t/j
Schatting winbare voorraad	ca. 4 milj. ton

Schatting exploitatieduur bij huidige productiecapaciteit
Afzetgebieden

ca. 25 jaar
30 % in Zuid-Limburg
30 % rest van Euregio
30 % rest van Nederland
10 % rest van Europa
Kristal- en Glasindustrie
Keramische industrie
Chemische industrie
Carborundum-industrie
Bouwindustrie

Afnemers o.a.

*BEAUJEAN - VONCKEN NV Zilverzand Exploitatie
Jongmansweg 69, 6413 CR Heerlen.
Telefoon 045-220122.

